

Число 7(251)

виходить з 1998 року

вересень 2010 Р. Б.

27 вересня - Воздвиження Чесного Животворного Хреста Господнього

Спаси, Господи, людей твоїх і благослови насліддя твоє, перемоги благовірному народові на супротивників даруй і хрестом твоїм охорони люд твій (тропар празника)

Празник Воздвиження Чесного Хреста належить до дуже старовинних празників, але, як історія знайдення св. Господнього Хреста, так і історія установаження празника, покриті серпанком різних легенд і нелегко тут відрізнити історичну дійсність від звичайної побожної легенди.

Треба завважити, що у святкуванні цього празника не йдеться про звичайне почитання-поклоніння св. Хрестові, яке буває в Хрестопоклінну неділю. Тут ідеться про те, що властиво становить цей празник та про що говорить сама назва празника: Воздвиження, що значить Піднесення, цебто особний урочистий обряд почитання і прославлення св. Хреста.

Історики Східньої Церкви загально годяться в тому, що передусім дві події дали мотив до установаження цього празника: віднайдення св. Господнього Хреста в 4 ст. і його повернення з перської неволі в 7 столітті.

Початок празникові Воздвиження дало посвячення храму Господнього Воскресіння, що його збудував св. Костянтин Великий на Голготі в Єрусалимі. Це посвячення відбулося дуже врочисто за єрусалимського єпископа Макарія 13 вересня 335 року. Наступного дня після посвячення храму було врочисте воздвиження віднайденого св. Хресного Древа. В часі воздвиження нарід багато разів взивав „Господи помилуй”. Відтоді Східня Церква щорічно святкує пам'ять посвячення храму Господнього Воскресіння 13 вересня, а празник Воздвиження Чесного Хреста 14 вересня.

Друга важлива подія, що зробила загальним празник Воздвиження на Сході й на Заході це повернення св. Господнього Хреста з перської неволі. Перський цар Хозрой у 614 р. був здобув Єрусалим і забрав Господній Хрест до своєї столиці в Ктесифоні. Чотирнадцять літ пізніше цар Іраклій (610-641) по своїй перемозі над персами відзискав св. Хрест і приніс його до Єрусалиму, де 14 вересня відбулося друге врочисте воздвиження-піднесення св. Хреста. Відтепер празник носить назву: „Всемирне - це є всевітне - Воздвиження Чесного й Життєдайного Хреста”. Тому, що празник Воздвиження нагадував Христове розп'яття і смерть і ставився нарівні з Великою П'ятницею, то від найдавніших часів стало звичаєм св. Церкви в цей день зберігати строгий піст.

Звернення
Блаженнішого Любомира,
Верховного Архиспископа Києво-Галицького,
до вірних Української Греко-Католицької Церкви
та людей доброї волі з нагоди дня Бога Творця (2010 р. Б.)

*«Яка їх, Твоїх діл, Господи сила! У премудрості все Ти створив, -
повна земля Твоїх створінь!»*
Пс. 103, 24

Дорогі у Христі!

Починаючи новий Церковний рік, ми знову задумуємось над питанням свого християнського покликання у створеному Богом світі. Це питання стає все більш актуальним в контексті важкого захворювання нашої планети, яке науковці називають екологічною кризою. Симптоми даного явища є дуже різноманітними і загрозливими. Виснаження природних ресурсів, забруднення повітря, води і землі; знищення багатьох видів життя; дисбаланс кліматичної системи, що призводить до різноманітних природних катаклізмів – це тільки деякі із довгого переліку наслідків безвідповідального господарювання людини у світі. Спостерігаючи за все новими температурними рекордами, неприродно затяжними хвилями спеки та масовими лісовими пожежами, які чергуються з надмірним випаданням опадів та повеннями, що призводять до катастрофічних наслідків для людей та їх природного довкілля, з тривогою запитуємо себе: чи можемо якимось чином спричинитися до оздоровлення планети?

Звісно, окрема людина не може розв'язати назрілі екологічні проблеми самотійно – це спільне завдання, яке можна ефективно здійснити тільки завдяки різного роду екологічно орієнтованих політичних, економічних та технічних програм, координуваних на державному та міжнародному рівнях. Однак, всі ці програми можуть бути дієвими лише за умови активної участі всіх людей.

“Екологія довкілля” суттєво визначається “екологією людини”, тобто її вірою, духовністю та моральністю. В цьому сенсі, Церква має великий потенціал для охорони та збереження створеного Богом світу. Природоохоронна місія Церкви полягає насамперед у відновленні стосунку людини до Бога, що має за наслідок перемену способу мислення та поведінки згідно зі своїм християнським покликанням. Результатом життя відповідно до вимог християнської віри безумовно має стати також і бережливе ставлення до природи.

Згідно з дорученням Синоду Єпископів, Українська Греко-Католицька Церква цього року вже вдруге відзначає 14-е вересня (1-е – за Григоріанським календарем) – День Бога Творця. Таким чином, ми долучаємось до Всесвітньої християнської ініціативи, яка має за мету пригадати віруючим людям, що світ, в якому живемо, це не просто довкілля, матерія, чи випадковий продукт еволюції, але прекрасний та неповторний Твір Бога, довірений нам на відповідальне управління, охорону та збереження для майбутніх поколінь.

У цей день ми спільно звернемося з молитвою до Бога Творця, щоб висловити свою вдячність за Його щедрі дари створеного світу, а особливо – за багатство, різноманітність та красу природи нашої країни. Ми маємо визнати свої провини за невідповідальне управління дарами природи і просити прощення і ласку зміни свідомості, щоби насправді бути добрими управителями Божого світу. Ми будемо також спільно просити Бога про захист багатства та різноманіття життя, гармонії екологічних систем та збереження всієї планети.

Щиро сподіваюся, що День Бога Творця стане доброю нагодою для кожної віруючої людини, щоб переосмислити свою особисту відповідальність за наше природне середовище і почати ставитись до нього з належною пошаною та бережливістю в межах своєї повсякденної життєдіяльності, зокрема, завдяки більш раціональному використанню природних ресурсів та технічних засобів, більш поміркованому споживанню, зменшенню витрат електроенергії, тепла, тощо. Сьогодні молимо Господа, щоб дав нам світло ума це все зрозуміти силу духа в щоденному житті Божі дари шанувати та використовувати на загальне благо – нас, наших дітей та внуків.

Благословення Господнє на Вас!

+ ЛЮБОМИР

14 вересня 2010 року Божого

ВИХОВУЮЧИ «КУЛЬТУРУ ЖИТТЯ»: УКУ ЗАПРОШУЄ НА ПРОГРАМУ З БІОЕТИКИ

Формувати українське суспільство, відкрите на «культуру життя», яка полягає у шануванні гідності й цінності кожного людського життя від моменту зачаття до природної смерті, – таку мету ставить перед собою програма з біоетики «На службі охорони життя», що вже другий рік працює на базі філософсько-богословського факультету в Українському католицькому університеті. Її першими випускниками у квітні цього року стали 17 осіб – лікарів, медичних сестер, провізорів, біологів, душпастирів лікувальних установ, працівників паліативних відділень, юристів. А з 1 вересня проводиться новий набір учасників на 2010-1011 навчальний рік.

Як же виникла ідея створення програми з біоетики «На службі охорони життя» в УКУ? Розповідає керівник програми, декан цього факультету о. д-р Ігор Бойко: «Ідея з'явилась у лютому 2009 року, під час розмови з о. Арнальдо Панграці, професором Міжнародного інституту душпастирства у сфері охорони здоров'я Samillianum (Італія). Ми обговорювали різні варіанти того, як надавати знання з біоетики українському суспільству, насамперед тим, хто найбільше їх потребує: лікарям, медсестрам, юристам, працівникам паліативних відділень, душпастирям. Згодом наші спільні ідеї втілилися у зустрічі людей, небайдужих до розвитку біоетики в Україні та до морально-етичних проблем у медицині, таких як аборт, репродуктивні технології, сурогатне материнство, евтаназія, трансплантація».

Перше засідання невеличкої групи фахівців із біоетичних питань, серед яких були й голова комісії УГКЦ у справах душпастирства охорони здоров'я Степан Дмитришин та голова підкомісії «За тверезість життя» о. Андрій Логін, відбулося 11 березня 2009 року. Ділячись досвідом, учасники дійшли до переконання, що є багато людей, які у своїй професійній діяльності щодня стикаються з питаннями етичного, морального чи біоетичного характеру, а тому потребують фахових знань, щоби могли правильно й компетентно приймати рішення. Особливо це стосується лікарів, що працюють у сфері пренатальної діагностики, лікарів-генетиків, акушерів, трансплантологів, медсестер, юристів, психологів, медичних капеланів.

Потрібність програми засвідчило те, що її одразу ж підтримали матеріально й морально люди доброї волі. «Я хотів би висловити вдячність моєму дорогому приятелю з Канади, з міста Монреаля д-рові Юрію Мончакові – директорові лабораторії молекулярної генетики та професорові генетики медичного факультету МакГілського університету, без підтримки та фінансової допомоги якого цієї програми могло б і не бути, – ділиться о. д-р Ігор Бойко. – Професор Мончак, який разом зі своєю матір'ю заснував при Українській католицькій освітній фундації у Канаді Фонд ім. Михайла Мончака, о. Івана Гаврилюка, Дарії Когутяк і Софії Кокоцької, дуже зацікавився ідеєю створення кафедри біоетики в УКУ. Хочу вірити, що одного дня і її ми зможемо реалізувати». Добрим словом згадує керівник програми й Лесю Брацюнь – донедавна головного спеціаліста відділу забезпечення діяльності Міністра охорони здоров'я України – та Надію Гельнер – голову біоетичного комітету Львівського відділення міжобласного медико-генетичного консультативного центру Інституту спадкової патології АМН України, які доклали чимало зусиль для того, щоб сертифікатна програма з біоетики почала існувати.

Програма, як розповідає о. Ігор, має чотири блоки: філософський, богословський, біоетичний та дисципліни юриспруденції. Навчання відбувається у вечірній час, тричі на тиждень (у понеділок, вівторок і середу з 18:00 до 21:00). На лекціях слухачі знайомляться з основами християнської віри та моралі, мають нагоду пізнати духовний і біблійний вимір здоров'я, розглянути основні питання біоетики в контексті світових релігій; вивчають етичний кодекс лікаря й провідні етичні цінності в діяльності біоетичних комітетів лікувальних установ Європейського Союзу, аналізують біоетичні документи Церкви тощо. Все це – в дуже прикладному ракурсі, адже слухачами курсу переважно є практики, які мають досвід праці чи то в лікарнях, чи в госпісах, чи в закладах опіки і потребують відповідей на конкретні життєві ситуації. «У нас у лікарні колектив налічує понад півтори тисячі працівників, 17 відділень стаціонару, – розповідає випускниця програми «На службі охорони життя», заступник головного лікаря по медсестринській роботі клінічної лікарні Львівської залізниці Анна Колосовська. – В роки свого навчання я не мала змоги здобути знання з біоетики. Те саме стосується багато кого з медичного персоналу, який тепер працює. Ми організуємо конференції, семінари в лікарні. Отож я буду намагатися ділитися тими знаннями, які отримую тут, під час навчання на програмі, з персоналом нашої лікарні, з Божою допомогою спрямовувати ці знання на захист гідності життя найбільш незахищених».

Набір охочих навчатися на програмі з біоетики триватиме в УКУ до 27 вересня. Усі зацікавлені можуть зателефонувати в деканат філософсько-богословського факультету за номером телефону 240-99-56. Можна також завітати за адресою: вул. Хуторівка, 35А, м. Львів (навпроти гуртового ринку «Шувар») і отримати інформаційний буклет, де зазначено документи, потрібні для запису на програму, розклад навчання та назви усіх предметів і викладачів, або ж зайти на електронну сторінку програми <http://ucu.edu.ua/announcement/2634/> чи написати листа на електронну пошту: bioetyka@ukr.net.

Сторінки із історії хору «Родина»

Якось переглядаючи нотні матеріали із архіву храму, я натрапила на старий від час збірник духових творів чітко підписаний «Т. Купчинський». Прізвище відоме, але цікавість повела мене переглянути інші рукописні збірки, де багато творів було підписано лише ініціалами «Т. К».

Згодом стало відомо, зі слів близького родича Олега Антоновича, що Тадей Купчинський був організатором і диригентом мішаного хору у храмі Преображення Господнього у місті Львові. Розквіт творчих сил композитора, якраз співпав із часом, коли він працював у храмі – це були 20 – 30 роки 20 століття.

Диригент, композитор, художній керівник художніх театрів, актор, своєю творчістю він поповнив розвиток музичного життя, становленню виконавської майстерності, музичної та театральної освіти на Галичині. У його творчому доробку «Служба Божа» в рукописі, «Воскресна служба восьми гласів», дві збірки колядок та щедрівок – «Бог предвічний народився» та «Вселенна веселися», а також «Панахида», «Задостойники» та «Церковні пісні».

Знаючи добре особливості народного виконавства, використовуючи народні церковні мелодії, він зумів створити оригінальний колоритний цикл духовних наспівів, наповнений духом релігійності, святковості та емоційного піднесення. Крім власних творів Тадей Купчинський зібрав великий спадок духовних творів багатьох композиторів, як широко відомих та мало відомих. Очевидно, що виконавська майстерність хору на той час була дуже висока. Співали літургійні твори Д.Бортнянського, А.Арахангельського, А.Веделя, В.Жданова, В.Леонтовича, М.Вербицького, С.Людкевича, С.Дегтярьова, Б. Вахнянина, В. Кошиці, Кишакевича, Д. Січинського, І. Лаврівського і багатьох інших. У літургіях використовувалися грецькі, болгарські, почаївські, царицінські та київські напиви. Близько тридцяти років тривала творча та композиторська діяльність композитора у нашому храмі. І хоч постать Тадея Купчинського ще чекає свого дослідника, все ж можна сказати – Тадей Купчинський був помітною особистістю у музичному, духовному та театральному житті Львова, тай західно-український земель у перших десятиліттях двадцятого століття.

Невідомо чи під час Другої Світової Війни хтось із диригентів очолював хору нашому храмі. Можливо лише після війни відновилися спільні із хором літургії та наступному диригенту очевидно довелося пережити певну скруту. Багато нот у тому часі написаних на простому папері, на обкладинках із простих зошитів із підписом Д Куліш. Його внесок звичайно скромніший за попереднього диригента та не менш цікавий. Концерти, причасники, багато ектеній, літургійні закінчення, церковні пісні тощо. На жаль даних про цього диригента дуже скупі.

Із архівних даних і зі спогадів старих церковних служителів відомо що із хором працювали о.Кипріян, Іван Савчук, який став також священиком, Василь Сомик – знаменитий диригент і співак міста Львова радянських часів. Всі вони в основному працювали на матеріалі залишеним Тадеєм Купчинським, дещо додавалось але в основному використовували співаний матеріал.

На початку сімдесятих років наш хор очолив Трохим Бохотниця, прекрасний музикант, диригент композитор, а ще побожний чоловік, біографія якого виявилася складна і цікава. Він зумів зібрати міцний хор в якому співали добрі співаки із оперного театру, Трембіти, оперної студії при Львівській консерваторії і просто співаки – миряни. Поряд із старим завченим репертуаром, давав співати багато нових творів різних композиторів та своїх власних. В літку 1970 року мене запросили співати до цього хору. мене вразила чітка нот із листа, швидка орієнтація у послідовності служби, виконавська дисципліна, сольні партії, які виконували хористи і які дуже прикрашали літургію. Незабаром сама стала солісткою хору. Трохим Іванович умів цінувати співаків, уважно ставився до кожного, був вимогливим, строгим до хору, але коли ми виконували особливо душевно по щоках у нього текли сльози. Надзвичайно любив вмів і знав, як працювати із церковних хором, знав його специфіку, під його керівництвом я збагатила свої знання, уміння, виявила свої резервні можливості, про які можливо не здогадувалася. Т Бохотниця мав величезну бібліотеку із духовних творів. Тоді я вперше побачила на власні очі «Літургії» написані Глінкою, Чайковським, Римським – Корсаковим, Даргомиським. В радянські часи я не здогадувалася, що ці композитори теж писали для Церкви. Нажаль після смерті Т Бохотниці його дружина, яка співала у нашому хорі забрала весь нотний матеріал, яким користувався хор і залишила церкву. Наступним диригентом хору став наш співак – бас, колишній «Трембітянин» дяк

за освітою, навчався в школі Андрея Шептицького Микола Петрович Сух. Він на базі музично-педагогічного училища імені В Колеси відкрив дяківську школу тому, що у пост – радянський час було дуже мало дяків. На базі старовинних народних наспівів, відтворив і записав усі вживані гласи для дяківської школи тобто весь навчальний матеріал, відновив багато друкованих творів, колядок пісень, які в радянські часи були забуті і не виконувалися. Написав на українській мові різдвяну, великодню Службу Богу, Службу Напередосвячених Дарів а також Літургію із Вечірнею. Цим нотним матеріалом наш хор користується тепер. Хочу додати, що усі диригенти, керівники хору із натхненною дбайливістю і побожністю вносили посильний вклад у церковний спів на основі класичних творів різних композиторів, зберігаючи і галицькі народні традиції церковного співу. Кожне покоління хору намагалося зберігати ці традиції змінюючи та доповнюючи їх. Навіть у 1954 році про водились фестивалі, концертні виступи хору, про що свідчить списки репертуару та дати виконання таких виступів. Після М.П. Суха хор очолив молодий наш співак М. Бачинський та через недугу залишив, в невдовзі хор і тоді довелося мені продовжити цю справу. Перш за все я зрозуміла, що старими, писаними нотами вже користуватися не можливо, де важко шукати відповідних твір із літургії. Я поставила за цілю упорядкувати літургію та переписати текст зі старослов'янської на українську мову. Я продовжила справу розпочату Миколою Сухом урізноманітнити літургійні твори, колядки, щедрівки, доповненням церковних пісень. Наш хор носить назву «Родина» і це не спроста. У хорі співають: батько із сином, мати із дочками, чоловіки із жінками, тому ми як одна родина спільно приносимо молитву Господу.

Часто беремо участь у різних церковних фестивалях, проводимо у нашому храмі фестивалі «Великодні дзвони», співаємо літургію у інших храмах, відвідуємо святі місця де співаємо літургії та молебні, маємо багато дипломів, грамот та подяк.

Регент і солістка хору

Ярослава Крилошанська

Ювілейний з'їзд «УКРАЇНЬКА МОЛОДЬ – ХРИСТОВІ»

Цього року виповнюється 20-а річниця від часу проведення першого З'їзду "Української Молоді - Христові" після виходу нашої Церкви з-під рабського поневолення радянською владою. З цієї нагоди, за благословенням архієпископа Львівського Кир Ігора (Возняк), буде проведено подібний всеукраїнський з'їзд в днях 25-26 вересня 2010 р.Б. при храмі Різдва Пресвятої Богородиці у місті Львові. Цей З'їзд відвідають представники міжрегіональних організацій УМХ з цілої України, а також запрошені представники інших молодіжних спільнот.

В рамках перебігу даного З'їзду заплановано:

СУБОТА

- 1) **Архиєрейська Літургія** - Кир Йосиф (Мілян), єпископ-помічник Київський;
- 2) **Конференція** - мета якої проаналізувати 20 річний досвід, розглянути наболілі питання та визначити напрямки розвитку у нових реаліях існування Церкви;
- 3) **Святковий концерт** з участю відомих виконавців:
 - "Ковчег Ноя" (Вінниця);
 - "Спалах" (Броди);
 - Оксана Муха;
 - Павло Савран,
 - "Піккардійська терція".

НЕДІЛЯ

- 1) **Святкова Архиєрейська Літургія** - Кир Ігор (Возняк), архієпископ Львівський;
- 2) **Святкова академія.**

Запрошуємо всю молодь вашої парафії на святковий концерт, що відбудеться на території храму Різдва Пресвятої Богородиці (м. Львів, пл. Івана Павла II, 1 (пр. Червоної Калини, 70)), Початок о 20:00. Вхід вільний.

ОГОЛОШЕННЯ!**Щопонеділка, о 16⁰⁰**

запрошуємо маленьких парохіян і прихожан на катехитичні уроки. Ведуть катехитичну підготовку у парохії сестри катехитки св. Анни.

Щовівторка, о 19⁰⁰

запрошуємо парохіян і прихожан на біблійні читання, на вивчення Старого і Нового завітів.

Щочетверга, о 19⁰⁰

молодіжна спільнота парохії «Тавор» запрошує на зустрічі молодих людей для спільної молитви і розважання над насущними проблемами сьогодення.

Щоп'ятниці о 16⁰⁰

до спільної молитви, розважання над насущними проблемами запрошує спільнота «Матері в молитві». Координатор п. Оксана Береза.

РОЗКЛАД БОГОСЛУЖІНЬ**26.09.2010****Неділя перед Воздвиженням**

7 ⁰⁰	}	Святкові Божественні літургії
9 ⁰⁰		
11 ⁰⁰		
18 ⁰⁰		
19 ⁰⁰	-	Всеношне богослужіння з виносом Животворного Хреста Господнього на поклоніння.

27.09.2010**Воздвиження Чесного Животворного Хреста Господнього**

7 ⁰⁰	}	Святкові Божественні літургії
9 ⁰⁰		
11 ⁰⁰		
18 ⁰⁰		

Увага! 27 вересня – Строгий піст

м. Львів, 79008
вул. Краківська, 21
тел. (0322)272 10 53

Дякуємо за увагу до Вісника.
Нехай благословить Господь
тих, хто долучився до його випуску.

e-mail: hramspasa@i.ua
www.hramspasa.org.ua